

Izjava, izvešje
Asiškoga št. 20
pisma se ne
Prof. F. Perić.
zveza za mesec
za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent.
omnitarice, zahvale, poslanice in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov
po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi,
naročila in reklamacije se pošiljajo izključno uprav. Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Franciške Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Obsojeni slovenski lepaki!

Kmetiska hranilnica in posojilnica v Matenji vasi (okraj postojnski) je dala minule jeseni natisniti in nalepiti po okolici samo slovenske lepake, v katerih je naznanjala kmetom, da ima na razpolago več vagonov Tomazeve žindre. Finančni maršal postojnski je par takih lepakov odtrgal in napravil ovadbo, ki je imela to posledico, da je bil načelnik te posojilnice Matevž Černač od preture v Postojni obsojen na 40 lir globe. Pravni zastopnik posojilnice se je v zakonitem ročnem informiral pri sodišču v Postojni, ali bi kazalo vložiti utok. Odgovorili so mu, da bi bil ta korak brezupen. Dekret sodnice očita obdolžencu prestopke proti dekretu podprefektura v Postojni z dne 19. decembra 1922. v zvezi z zakonom o javni varnosti od 30. junija 1889, čl. 140, ki se je raztegnil tudi na nove pokrajine. Ta prestopki da je zagrešil s tem, da je dal nalepiti one lepake samo v slovenskem jeziku, namesto, kakor je predpisano, v italijanskem ali vsaj v obeh jezikih z italijansko na prvem mestu. In ker je iz spisov razvidna njegova odgovornost, se je postopalo proti njemu.

Ni radi zneska naložene globe, da govorimo tu o tem slučaju, marveč radi dejstva samega, da je bil predsednik posojilnice v Matenji vasi sploh obsojen radi prestopka, ki se mu pripisuje in ki je v tem, da je dal nalepiti samo slovenske lepake. Obsojda preture utegne biti upravičena v navedenem dekretu podprefektura in v navedenih zakonih, da si se tudi v tem pogledu vsiljuje dvomi z ozirom na dejstvo, da je ravno te dni, kakor nam poročajo, na občinskih tablah pribit razglas vojnege ministristva, natimljen v čisti slovensčini, s podpisom generala Di Giorgia in tikajoč se naborov dobrovoljcev kr. vojske! Poročajo nam nadalje, da je bil ta samoslovenski lepak doposlan naravnost iz Rimal. Datiran je: Rim, dne 27. januarja 1925.

V zmislu dekreta postojnskega sodišča se je torej tudi vojno ministristvo pregrešilo proti zakonitim predpisom. Sedaj bi morali kaznovati tudi generala Di Giorgia! Mari ne? To pa tem bolj, ker je ravno ministristvi predsednik Mussolini, ki neprestano naglašja, da hoče doseči normalizacijo s tem, da bodo zakoni veljali za vse enako brez vsake izjeme. Mi pa pravimo, da vojno ministristvo ni prav nič zagrešilo, le pametno je bilo. Razglas, nabit na občinskih tablah, je bil namenjen slovenski javnosti. In ker je vojno ministristvo gotovo izdalo samoslovenski razglas z namenom, da doseže svoj praktični cilj — da bo namreč javnost poučena — je bilo, ponavljamo, pametno, da je izdalo svoj razglas v slovenskem jeziku.

Zopet nam prihaja na misel svarilo fašistovskega poslanca Lunellija, da bodi uprava vedra, dobrohotna in modra! Vojno ministristvo je dalo z rečenim svojim razglasom našim upravnim oblastvom pouk, da se pametna in modra uprava ne sme črtevitno držati samo mrtve črke zakonov in predpisov, marveč da mora upoštevati tudi dejanske, praktične in žive potrebe vsakdanjega življenja. V tem slučaju bi morali to tem bolj, ker je bil zakon, na podlagi katerega je podprefektura v Postojni izdala v razsodbi sodnje navedeni dekret, izdan pred blizu štirimi desetletji! Kaže se more, vprašamo upravičeno, zahtevati od pristojnega človeka na delu, da pozna vse zakone, izdane pred dolgo dobo in v državi, ki je bila tedaj temu našemu ozemlju — tuja država? Vemo, da nepoznavanje zakonov ni nikakoli opravičilo, ali tudi praktično življenje ima svoje zahteve, ki jih modra uprava ne sme prezirati in ki jih je v danem slučaju uvaževalo vojno ministristvo.

Kakor ministristvo svoj omenjeni razglas, tako je tudi hranilnica in posojilnica v Matenji vasi dala nalepiti svoj lepak z namenom, da doseže nameravani praktični uspeh. In ker je bil lepak namenjen slovenskim kmetom, je bilo naravno, da ga je sestavila v jeziku, ki je njih jezik! Kak uspeh bi bila mogla pričakovati, če bi bila razglasila svoje obvestilo v italijanskem jeziku? In vendar je sodnja v Postojni zaglobila načelnika rečene posojilnice, ker je storil nekaj naravnega in samoslovesi razumljivega. Posebno je treba naglašati pri tem dejstvo, da lepak ni imel politične vsebine, ničesar, kar bi bilo v zvezi z vsakdanjimi godboji političnega ali narodnega značaja. Vsebinska njegova je bila zgolj gospodarska in trgovska. Gospodu finančnemu maršalu ni zamerilo, če so mu taki elementi vsakdanjega praktičnega življenja tuji. On pozna le mrtvo črko zakona, oblastva pa bi morala že presojati stvari tudi z višjega vidika potreb življenja.

Se eno. Mi ne moremo domniti, kak državni interes bi bil dotaknjen s tem, da je hranilnica v Matenji vasi z lepaki ponujala — Tomaževo žindro! Kazen ni prišla — kakor je jasno razvidno iz dekreta sodnje — radi tega stvarnega razloga, ampak edino zato, ker so bili lepaki v slovenskem jeziku. Tudi italijanski pametni možje grajačo Gentilijevo šolsko reformo, ker je zamešana vanjo — politika! Istotako je velika hiba vse naše javne uprave, da so ji vedno pred očmi politični ozirom. In to ni ne vedno in ne dobrohotno, predvsem pa ne — modro!

"Tribuna" naznanja volitve

RIM, 24. V političnih krogih se vedno tvori predmet razprave vprašanje, ali se bo opozicija udeležila volitev in ali bo nastopila skupno ob tej priliki. Dalje ni še vedno rešeno vprašanje, ali ostanejo aventinci še nadalje na Aventinu ali se udeležijo zasedanja zbornice. Kakor znamo, je on Turati, voditelj unitarcev, izjavil na zborovanju Italijanskega združenja za demokratsko nadziranje, da si opozicija ne sme že vnaprej zapreti poti v parlament. Treba je strpljivosti; kajti na dnevnem redu so tako važna vprašanja, da se bo opozicija bržkone morala udeležiti razprave v zbornici, seveda le pod pogojem, da bo razprava resna. V nasprotnem slučaju bodo aventinci in vsa ostala opozicija skupno zapustili zbornico. Zdi se, da je tega mnenja tudi on. Giolitti, ki bi v slučaju, da pride do sporazuma med aventinci in ostalo opozicijo, prevzel vodstvo vse opozicije. Splošno prevladuje mnenje, da ni pravzaprav velikih težav za tak sporazum. «Saj je fašizem, piše današnja "Tribuna", že itak popolnoma osamljen. Nastaja vprašanje, ali bo fašizem vzdržal sunek opozicije ali bo Mussolini razvil volitve. Ako bo moglo v parlamentu mirno sožitje — ko pride do normalizacije —, ako bo mogla mirna razprava, bo zbornica še nekaj časa živela in bo lahko še koristila državi. Ako pa bodo ekstremisti z izzivanjem onemogočili mirno razpravljanje, ne bo dan volitev daleč. V tem slučaju bi ne mogli več govoriti o jeseni 1926., ampak o pomladi 1925.»

Za odpravo novih doklad na vino

RIM, 24. Včeraj se je vršilo veliko zborovanje vinogradnikov in zastopnikov vinorejskih združenj v Italiji. Udeležba je bila naravnost ogromna. Zborovanja so se udeležili tehniški izvedenci in tudi zastopniki oblastev. Prvi je govoril on. Pavoncelli, ki je predložil resolucijo za odpravo doklad na vino, katere so bile uvedene 15. t. m. Vlada naj bi upoštevala težko krizo, ki jo preživlja vinogradništvo v Italiji. Resolucija je bila sprejeta z veliko večino.

Sporazum med nasledstvenimi državami

RIM, 24. V palači Chigi je bil podpisan sporazum med nasledstvenimi državami glede avstrijske poštne hranilnice.

Komunističen izpad proti Turatiju in aventincem

MILAN, 24. Komunistično glasilo "Unità" je objavilo danes članek "Razkrinkanja", v katerem silno napada Turatija radi njegovega govora na nedeljskem zborovanju v Milanu. Clankar pravi, da se je Turati s tem govorom popolnoma razkrinkal in z njim tudi vsi aventinci. Turati ni samo priznal možnosti povratka opozicije v zbornico, ampak je povratek tudi zagovarjal. To dokazuje, da je taktika opozicije popolnoma zgrešena. Proletariat si bo zapomnil dobro aventince, ki s svojo neumno politiko pravzaprav podpirajo fašizem. Aventinci ne pojejo v zbornico zato, da bi viri fašizem, ampak da rešijo ustavnost in parlamentarizem.

Pred sklicanjem narodne skupštine

BEOGRAD, 24. (Izv.) Danes dopoldne je konfiriral ministristvi predsednik Pašić dve uri s predsednikom narodne skupštine Jovanovićem. Razpravljala sta o parlamentarnem delu nove skupštine. Pozneje je sprejel Pašić še ministra Sršića in Gjurčića. Minister Gjurčić je poročal o zakonskem načrtu glede socijalnega zavarovanja novinarjev.

BEOGRAD, 24. (Izv.) Danes dopoldne se je vršil sestanek načelnikov opozicije, ki je bil odložen za danes, ker ni bilo v Beogradu še drja. Korošca. Dr. Korošec je prišel ponoči z brzim vlakom.

O sestanku ni bilo izdano nikakoli uradno poročilo. Nekateri načelniki so izjavili, da se bodo posvetovanja nadaljevala. Zdi se, da pogajanja ne bodo rodila nikakega sadu, ker vlečejo posamezne stranke vsaka na svojo stran. Nekatere skupine se baje skušajo približati vladi, oziroma radikalom.

"Politika" je priobčila vest, da skuša dr. Korošec stopiti v stik z radikali. Ko je Pašić čital to, se je po svoji navadi nasmehnil, češ da je to gola izmiselnost.

Odnosaji med Hrvatsko zajednico in HRSS

ZAGREB, 23. Včeraj dopoldne je imel izvrševalni odbor Hrvatske Zajednice pod predsedstvom Dr. Lorkovića sejo, na kateri je razpravljalo o političnem položaju in posebno o odnosajih vlade napram opoziciji. Dr. Lorković je naglašal v svojem poročilu, da se vlada silno trudi, da bi z raznimi spletkami razbila opozicijski blok, a so njeni napor ostali dosedaj brez uspešni.

Kar se tiče odnosajev Hrvatske Zajednice napram Hrvatski seljaški republikanski stranki, obstoja med obema strankama popolna soglasnost v naziranju, ki bo trajala vse dotlej, dokler ne bo hrvatski problem rešen v smislu hrvatskih zahtev. Dr. Polić je poročal o svojih političnih razgovorih v Beogradu, posebno s Pašićem in Ljubo Jovanovićem. Dr. Trumbić je karakteriziral položaj po volitvah sledeče:

"Hrvatski je narod stavljen izven zakona." Seje se je udeležil tudi bivši davidovičevski poslanec Gjoka Popović. Končno je bilo sklenjeno, da se objavijo resolucije o političnem položaju, o odnosajih Hrvatske Zajednice napram HRSS, o potrditvi imunitete in preganjanju časopisja ter o položaju opozicijskih volitev po volitvah.

Aretacije komunistov v Beogradu
BEOGRAD, 24. Včeraj je bilo izvršenih v zvezi z odkritjem tajne komunistične šolske in komunistične blagajne v Beogradu veliko število novih aretacij. Listi poročajo istočasno, da bodo sledile še senzacionalne aretacije. Pri hišni preiskavi pri nekom studentu so našli potrdilo o prejemu 100.000 Din, ki jih je prejel neki ugleden komunistični funkcionar. V zvezi z beografskimi razkritji je bil včeraj aretiran v Zagrebu urednik komunističnega glasila "Borba", Kamilo Horvatin, ki je istotako dobival podporo od "Rdeče pomoči".

Zastlanje Radića končano
ZAGREB, 24. (Izv.) Preiskovalni sodnik je danes končal z zastlanjem Radića. Jutri se prične zastlanje priča in Predavca, podpredsednika HRSS.

Strahna smrt albanskega upornika
BEOGRAD, 24. (Izv.) "Vreme" poroča, da je albanski upornik Bajram Čur naredil žalosten konec. Čur je bil izgnan iz Prizrena. Skril se je v gozdove. Pred par dnevi so ga našli orožniki zmrtjenega.

Proglasitev obsednega stanja na Bolgarskom

BEOGRAD, 24. (Izv.) Po poročilih, ki prihajajo iz Bolgarske, vlada tam vedno večji kaos. Nadaljujejo se umori na cesti ob belem dnevu. V Sofiji vlada izredna nervoznost med prebivalstvom. Vlada je na predlog vojnega in notranjega ministra proglasila obsedno stanje.

Poslednji praški nemiri in Moskva

Podpora čehoslovaške komunistične stranke

PRAGA, 24. "Česke Slovo" doznava, da je prispelo pred 5 meseci 40 tisoč dolarjev iz Moskve na naslov čehoslovaške komunistične stranke, da podvoji revolucionarno propagando. Ker je bila ta vsota porabljena za druge svrhe, se je komunistična stranka zopet obrnila na moskovski osrednji odbor za podporo. Osrednji odbor je obljubil podporo v znesku 20 tisoč dolarjev, ki pa se ne izplačajo vodstvu čehoslovaške komunistične stranke v Pragi radi nezadostnega delovanja. Radi tega se je odločila strankina levica, da priredi izgrede proti draginji in da tako prepriča Moskvo o svoji delavnosti.

75-letnica predsednika Masaryka

PRAGA, 24. O priliki 75-letnice rojstva predsednika republike Masaryka bo imel praški mestni svet svečano sejo, da se posvetuje glede spomenika, ki se postavi prezasluznemu predsedniku čehoslovaške republike. Praška mestna občina je odobrila kredit 200 tisoč kron v svrhu ustanovitve delavske bolnice, ki bo nosila ime Masarykove soproge.

Za revizijo mirovni pogodbo

Garvinova naziranja glede splošne razorožitve

LONDON, 24. Glede naloga prihodnje razorožitvene konference piše Garvin v listu "Observer" sledeče: Anglija nima nikakega interesa, da omeji svoje oboroževanje na kateremsi bodi polju; pač pa se mora zahtevati splošno in istočasno razorožitev na kopnem, na morju in v zraku. Ne gre za to, pravi Garvin, da se sploh tako razorožitev izvrši, marveč se mora pričeti z reševanjem političnih problemov, ki bi v bodošnjem utegnili dati povod za nove oborožitve in vojne. Menim, da mora resnična razorožitev stremeti po vsestranski spravi med zmagovalci in premaganci poslednje svetovne vojne.

Ta sprava pa je odvisna od revizije nekaterih določb mirovni pogodbo iz leta 1919. Nadejam se, da bodo poklicani krogi polagoma uvideli potrebo te revizije. Če obstoji nevarnost, da pride do nove vojne, se moramo tako pripraviti, da jo dobimo. Predvsem pa si moramo ustvariti zavest, da smo napeli vse sile za ohranitev mira in da smo uvaževali v potrebni meri vprašanje revizije mirovni pogodbo in vse probleme, ki so največje važnosti za ohranitev mira. Nadalje zahteva Garvin, da se angleška zračna vojska tako okrepi, da se bo lahko merila s francosko, ki je sedaj štirikrat močnejša od angleške, kajti vojne so še vedno mogoče.

Sovjetska Rusija in carski dolgovi v Franciji

MOSKVA, 24. Tekom svojega bivanja v Leningradu je izjavil Krasin zastopnik brzojavne agencije, da odide okoli 27. t. m. z izvedenci v Pariz v svrhu proučevanja vprašanja bivših ruskih dolgov napram Franciji. Sovjetska vlada namreč odklanja pravno priznanje carskih dolgov; vendar pa je pripravljena se sporazumeti z veliko skupino imeteljev starih ruskih vrednostnih papirjev pod pogojem, da se nakažejo sovjetski Rusiji potrebni dolgoročni krediti.

Razorožitev in Izpraznitev Koelna

Nemci ne bodo pripuščeni na predstoječo medzavezniško konferenco

LONDON, 24. Zagotavlja se, da se bo v najkrajšem času sestala konferenca za proučevanje poročila vojske kontrolne komisije za razorožitev Nemčije. Konferenca bo sklepala tudi o ukrepih, ki se bodo izkazali za potrebne, da se Nemčija prisili k izpolnitvi svojih obvez, ter se bo bavila še s vprašanjem izpraznitve Koelna. Zaenkrat se je dosegel sporazum v sledečih točkah: dan za izpraznitev Koelna se ne bo določil, ker odvisi izpraznitev popolnoma od izvrševanja obvez za razorožitev s strani Nemčije. Zastopniki Nemčije se bodo povabili le k zadnjemu delu konference. Na tej konferenci bo šlo predvsem za obveze, ki jih je Nemčija prevzela z versaillesko mirovno pogodbo in ki jih ni izvršila.

Po vesteh, ki krožijo v merodajnih krogih, se tedaj Nemčija ne bo pripustila k definitivnemu sklepanju novega sestanka. S tem ni mogoče še z gotovostjo reči, da-li se bo Nemčiji dovolilo razpravljati o ugotovitvah vojske komisije, vendar kaže sedanje razpoloženje med zavezniki, da bo ostala Nemčiji tokrat tudi ta pot zaprta. Morala se bo pa obvezati, da bo izvršila to, česar ni še storila, in predvsem da bo razdrila to, kar je izvršila, kakor n. pr. vzpostavitev glavnega stana pod tujo krinko. Ko bo vse to storjeno, se bo koelnska cona izpraznila.

Berlin šče upa na direktna pogajanja

Listi posnemljejo z zadoščenjem gotove vesti angleških in ameriških listov o umestnosti rešitve koelnskega vprašanja potom direktnih pogajanj med zavezniki in Nemčijo. Vest nekega angleškega lista, da je berlinska vlada že storila korak v Londonu ter zaprosila za pristupitev nemških zastopnikov k razpravi o spomenici sporazuma glede kršitve klavzul za razorožitev Nemčije, komentira "Lokal-Anzeiger" na sledeči način:

"Začetkom januarja je poslaniška konferenca sporočila nemški vladi, da se koelnska cona ne bo izpraznila. V nemškem odgovoru od 7. januarja je rečeno med drugim, da se to vprašanje more rešiti le potom medsebojnega dogovora, to je na pogajanjih, katerih se bi morali udeležiti tudi zastopniki Nemčije. Od tedaj ni nemška vlada ukrenila ničesar v tem oziru. Možno pa je — dostavlja "Lokal-Anzeiger" — da se na diplomatskih razgovorih še razpravlja o nemški noti od 7. januarja in da se je o priliki omenila ustmeno."

Novi načrti Francije

za evropski pakt za zaščito

PARIZ, 24. Quai d'Orsay razvija novo delovanje glede vprašanja zaščite. In sicer gre tu za to, da se dobi drug način od onega ženevskega protokola, ki je ogrožen od brezvestnih sovražnosti. "Matin" zagotavlja, da ni francoska vlada nikakor zgubila poguma radi slabe usode ženevskega protokola in da proučuje Herriot že dolgo časa vprašanje zaščite. Potem nadaljuje:

"Treba je tedaj iskati novih poti. Zakaj ne bi na pr. Nemčija sklenila z vsemi svojimi sosedi pogodb, s katerimi bi se obvezala, da se ne bo nikoli zatekla k orožju za dosego mejnih korektur v njihovo škodo? Ugovarjalo se bo, da bi z ozirom na svojo vzhodno mejo Nemčija prisla v zadrego radi gdanskega koridorja in da bi radi tega ne podpisala take obveze. Ne bi pa mogla Nemčija svečano izjaviti, da se bo za spremembo svojih mej zatekla k drugim sredstvom, kakor na pr. k prizivu na Društvo narodov? Kolektivna pogodba bi pomenila velik napredek. Akoravno ne zadostujejo dogovori kot taki za garancijo varnosti, predstavljajo vendarle juridično podlago: mogoče hočejo po tej poti — pravi "Matin" — vlade evropske celine, navedljane od nešteti težkoč, ki ovirajo sporazum z Anglijo, priti do boljših uspehov in popolne rešitve vprašanja zaščite."

Izvrševanje Dawesovega načrta

PARIZ, 24. Glavni agent za reparacijska plačila, Gilbert, je izdal poročilo o stanju dohodkov iz plačil dne 31. januarja, na račun prvega letnega obroka Dawesovega načrta, kateri se šteje od 1. septembra 1924 do 31. avgusta 1925. Skupni dohodki v lobi teh prvih 5 mesecev znašajo 394 milijonov 561.255 mark v zlatu več 130 milijonov 571.348 mark v zlatu za mesec januar. Od te svote je dobila Italija 32 milijonov 482.033 mark v zlatu.

Odškodnina za "Lusitanijo"

PARIZ, 24. Ameriško-nemško razsodišče, ki je imelo nalogo določiti višino odškodnine za potopljeni parnik "Lusitania", katerega so nemške podmornice med svetovno vojno potopile, je sklenilo, da mora Nemčija plačati 7 milijonov dolarjev kot glavnico za preskrbno nedostavljen otrok onih, ki so se s parnikom vred potopili. Utonilo je takrat 1198 oseb.

Nova ležišča premoga v Belgiji

PARIZ, 24. V Belgiji so se odkrila v Stokoroye nova ležišča premoga. Davi ob 3. uri so kopači zadeli v globocini 500 metrov na prvo plast premoga, široko 97 cm. Vesela vest se je takoj razširila po vsem okraju in na zvoniku v Stokoroye plapolala državna zastava.

Dawesove izjave o dolgovih Francije

PARIZ, 24. Listi poročajo iz Chicaga: V nekem govoru v klubu bančnikov je general Dawes rekel, da je brez dvoma Francija obubožala radi vojne in to v meri, ki si jo le malo ljudi more predstavljati. "Vendar — je dostavil Dawes — pa ni mogoče po mojem mnenju upoštevati s tega stališča države, ki si prizadeva, da bi po svojih močeh plačala svoje dolgove: in jaz upam, da se bo nektega dne ustanovil nov Dawesov odbor, ki bo imel nalogo ugotoviti, koliko more Francija plačati in da-li bi ne bilo boljše, ako bi se njeni dolgovi zbrisali."

Dvajset stopinj pod ničlo v Franciji

PARIZ, 24. Sivo in nizko nebo je zadnje dni napovedovalo sneg, ki je danes padel skozi ves dan pomešan z dežjem. O večjih snežnih zametih se poroča iz centralne Francije, kjer je termometer padel do 20 stopinj pod ničlo.

Novi dijaški izgredi v Rumuniji

BUKAREŠT, 24. Dijaški nemiri so se v zadnjih dneh zopet ponovili. Letaki so pozivljali dijake k stavki. Vseučilišče je bilo zasedeno od vojaštva in policije. Ko je gruča dijakov hotela motiti predavanja, je prišlo med vojniki in policisti z ene strani in med dijaki z druge strani do spopada. Dva visokošolca in več mladih srednješolcev je bilo težko ranjenih. Dvajset visokošolcev je bilo aretiranih.

Mednarodno razsodišče v Kaugu

in grško-turški spor

HAAG, 24. Mednarodno razsodišče je izreklo svoje mnenje v stvari interpretiranja 2. člena lausanske pogodbe od 30. januarja 1923 glede izmenjave grško-turškega prebivalstva.

Razsodišče je izjavilo, da se ne smejo izmenjati grški prebivalci Carigrada ter muslimanski prebivalci zapadne Trakije. Za prebivalce Carigrada se smatrajo vsi Grki, ki so se nastanili v okraju carigradske prefekture pred 18. okt. 1918 in kot muslimanski prebivalci zapadne Trakije se smatrajo muslimani, ki so se ustanovili vzhodno od mejne črte, določene od burkareanske pogodbe leta 1913.

General De Rivera

namerava odložiti vrhovno poveljstvo nad španskimi četami v Maroku

PARIZ, 24. General De Rivera odpotuje že ta teden v Maroko, kjer se bo mudil dva do tri tedne. Glasom vesti lista "Matin" proučuje predsednik direktorija organizacije kazenske ekspedicije proti Abd El Krimu, pri kateri bi sodelovale poleg pehote tudi pomorske enote in zračna vojska. Vendar pa želi general De Rivera čimprej odložiti vrhovno poveljstvo španskih čet v Maroku, ker smatra, da je njegova prisotnost v Madridu potrebna v svrhu obrambe diktature pred napadi zdinjenih liberalnih sil.

Turška zunanja politika

Izjave zunanjega ministra

ANGORA, 24. O priliki razprave proračuna za zunanje ministristvo je imel daljši govor Kukri Kaja, ki je izjavil med splošnim odobravanjem celokupne zbornice, da je sedanja politika angorske vlade edino turška in se oslanja na sledeča temeljna načela: 1) Varovati državne meje; 2) ohraniti mir; 3) zabraniti sleherni tuje vmešavanje v notranje zadeve turške države. Pojasnjuje prva dva problema zunanje politike je poudarjal, da tvori sedaj najaktualnejše vprašanje zunanje politike angorske vlade vprašanje Mossula, ki predstavlja integralen del Turčije. Kukri Kaja je izrazil nado, da bo mednarodna komisija, kateri je poverjena naloga, da prouči vprašanje turških mej, v primernem obsegu upoštevala želje prebivalstva Mossula, Kerkuma in Sulemanije. Nato se je govornik dotaknil grško-turškega spora ter zatrjeval, da se je izvršil izgon ekumenskega patrijarha iz Carigrada na podlagi določb lausanske konvencije za izmenjavo grških in turških podanikov. Zadeva ekumenskega patrijarha je zgolj notranje turško vprašanje in radi tega ni dolžna Turčija, da se odzove povabilu Društva narodov, ki hoče preiskovati grško-turški spor.

Sovjetska Rusija in Amerika

Odbor ameriških parlamentarcev v svrhu proučevanja sovjetskih razmer

WASHINGTON, 24. Tekom tega tedna bodo predsednik Coolidge, senator Borah in državni sekretar Kellogg razpravljali z vodilnimi člani senata o pogojih, pod katerimi bi mogla Amerika pričeti pogajanja s sovjetsko Rusijo v svrhu priznanja sovjetskega režima. Najbrž bodo senatorji zahtevali, da se najprej odpošlje v Rusijo poseben odbor ameriških parlamentarcev in strokovnjakov v svrhu proučevanja sovjetskih razmer.

Protesti francoskih katoličanov se nadaljujejo

TROYES, 24. Pod predsedništvom troyeskega škofa se je vršilo včeraj zborovanje katoliških bojnikov. Zborovanja se je udeležil tudi opat Bergen, poslanec girondskega okraja. Zborovanci so odobrili resolucijo, ki najodločneje protestira proti ukinitvi francoskega poslanstva pri Vatikanu.

Ebert zbolel

BERLIN, 24. Predsednik nemške republike Ebert je nevarno zbolel. Na podlagi zdravstvenih določb ga bo nadomestoval za časa bolezni državni kancelar Luther.

Operacija predsednika nemške republike

BERLIN, 24. Predsednik nemške republike Ebert se je podvrnil operaciji, ki jo je uspešno izvršil prof. Eber.

16 žrtev snega v Berlinu

BERLIN, 24. Berlin je imel včeraj svoj prvi zimski dan v pravem pomenu besede. Tekom noči je zapadlo mnogo snega in davi je termometer kazal 3 stopinje pod ničlo. Posebno je metlo v vzhodni in južni Nemčiji. Kroženje je bilo v prvih jutranjih urah zelo težavno; 16 tiseb je bilo nevarno ranjenih.

Branting umrl

STOCKHOLM, 24. Švedski ministrski predsednik Branting je danes umrl.

Električni tok ubil štiri gasilce

BASEL, 24. Včeraj popoldne se je četa gasilcev podala na vaje v rudnik železa Gonsen, ki liži v bližini Sargansa v kantonu St. Gallen. Nesreča je hotela, da so se tekmo vaje nove lesne dotaknile električnega toka. Vsi gasilci so bili vrženi na tla; nekateri so se zopet dvignili, štirje izmed nesrečnejev pa so ostali mrtvi na mestu.

Popocatepetl bruha

MEHIKO, 24. Po več sto letih se zopet opaža delovanje vulkana Popocatepetl. Že teden dni prihaja iz njegovega žrela črnkast dim in lava, vsebujoča žveplene pline. Lava je dosegla bližnje vasi. Groza

in obup se polasča prebivalstva, ki zapušča obronke gore in beži v mesto.

Nevihla v Španiji

PARIZ, 24. «Journal» dobiva iz San Sebastiana, da je včeraj dirjala silna nevihla ob španski obali. Parik «Cizue», ki je prevahal premožni Bilbao v Covagnu, se je potopil na visokem morju. Posadka je utonila.

Dragulji ruske krone

PARIZ, 24. Francoski listi zanikajo vesti, ki pravijo, da je neka velika italijanska banka kupila del draguljev ruske krone za vsoto 500 milijonov lir.

Železniški uradnik, ki je odnesel 300.000 lir iz blagajne

LIVORNO, 24. Preteklo noč je železniški uradnik Enea Bazzani ukradel iz osrednje blagajne tukajšnjega kolodvora vsoto 300 tisoč lir. Prvi postajenčnik je ugotovil nerednosti v blagajni že danes predpoldne in je o tem obvestil železniško ravnanstvo v Firenzah, ki je takoj odpotlo na lice mesta dva nadzornika, da pregledata račune livornske železniške blagajne.

Stalež rdeče armade

MOSKVA, 24. Ob priliki sedemletnice obstoja rdeče vojske je imel vojni komisar Fraunze slavnosten govor, tekmo katerega je izjavil, da šteje sedaj rdeča vojska le 510 tisoč mož.

Vzpostavitev ameriško-turških odnošajev

WASHINGTON, 24. Odbor senata za zunanje zadeve je odobril soglasno lausannsko pogodbo. Diplomatski in trgovinski odnosi s Turčijo se vzpostavijo pod istimi pogoji, ki so vsebovani v nemško-ameriški trgovski pogodbi.

volji velikega fašistovskega sveta. Zaveda se težke odgovornosti, ki jo sprejema, toda njegova vztrajna vera da mu bo pomagala, da postane koristen za «mojo revolucionarno armado, ki po dveh letih od pohoda na Rim hoče zopet nadaljevati po svoji poti, stremč za ciljem, o katerem so sanjali naši mučniki, in za idealom, ki nas je združeval in vodil ob času ljutih borb».

Po tej prvi afirmaciji nadvlade skrajne struje v stranki prehaja Farinacci v slavo, vendar na Musolinija, kateri «se je znal z občudovanjem vrednim činom osvoboditi izsiljevalcev in proti vsem pravice naše revolucije». Kot glavne naloge, ki jih mora rešiti fašistovska revolucija, označa Farinacci vprašanje tiska, bank, birokracije, sindikatov in tajnih društev. Bitko je fašizem dobil, sedaj pa mora gledati, da dobi tudi celotno vojno. V teh besedah je izražen ves program, kar pa ne pomeni, da hoče fašizem doseči svoj cilj z nasiljem in nedeljskimi pretepi. Le v slučaju, da bi nasprotniki hoteli ovirati fašizem pri izvrševanju gori omenjenega programa, se bo fašizem odločil za nov nastop. Glavni stebri fašistovske stranke so za Farinacci-ja: milica, sindikalizem, občinske in pokrajinske uprave in organizacije naraščajo.

Nato poziva proglas fašiste k disciplini in na tem mestu se Farinacci zaganja v ostre besede proti disidentom, katere označa kot sovražnike fašizma. «Izven naše organizacije ne morejo biti fašisti, temveč le nasprotniki. Disidentizem se ima smatrati od danes dalje za sovražnika fašizma in države». V nadaljevanju govori potem Farinacci o svoji kompetenci v vodstvu stranke, Mussolini se nima več motiti z raznimi krajevnimi vprašanji in prepri. Šerb za urejevanje takih zadev je poverjena samo njemu — Farinacci-ju. Ob koncu omenja posl. Farinacci, da se bo vršila v kratkem glavna skupščina stranke, na kateri bo zahteval zase zaupnico. Dalje opozarja, da se blizu VI. obletnice ustanovitve fašizma. Fašisti jo morajo proslaviti na način, da pokažejo vsemu svetu, da fašizem ni le prehodni pojav, ki bo moral kmalu ugasniti, temveč da je to mogočna strast, zgodovinska doba, duša plemena, ki mese svojo slavno bodočnost.

Iz vsakega stavka, iz vsake besede odmeva, kakor že omenjeno, zmagovalne fašistovske stranke, katere glavni gromovnik je ravno posl. Farinacci, ki je dobil sedaj v roke vaje vsega fašizma. Bodočnost bo seveda pokazala dobre in slabe strani položaja, ki je nastal po Farinacci-jevi zmagi v fašizmu. Vsekakor pa je ta položaj še sedaj razčisti vsaj v toliko, da si fašizem končno odutljuje vse one liberalne in demokratične elemente, ki so mu dajali prej kaj vere. Italija je razdeljena na dva strogo ločena tabora: na eni strani so vse stranke, ki stojijo na stališču modernih demokratičnih načel, na nasprotni strani pa fašizem s svojo vojno organizacijo.

— Dr. Kraft zapustil sanatorij. Poslanec dr. Stefan Kraft, ki je bil pred tedni na nekem volilnem shodu v Vojvodini teško ranjen, je ozdravel in zapustil sanatorij v Novem Vrbsu.

— Dr. Ljudevit Pivko v češčini. Pivkova knjiga Carzano je izšla v Pragi v češkem prevodu dr. Fr. Roubika «kot doslej najboljši v tisku izšli prispevek k zgodovini udanega sodelovanja Jugoslovenov s Čehoslovaki».

— «Zgubljeni raj» v Marijinem domu. Kdor je kdaj imel opravka z izbiranjem iger v naših religioznih društvih, ve, koliko težav to delo povzroča, ker se navadno predstavljajo samo igre, v katerih nastopajo osebe samo enega spola. Iščemo se primerne igre v vseh literaturah, predstavljajo se iz vseh jezikov. In le malo iger je, ki bi obstale pred umetniško kritiko, ker je navadno njih dejanje prisiljeno in se ne razvija z naravnostjo. Ko sem pa šel v Marijinem domu «Zgubljeni raj» sem bil prav veselo iznenaden, ker je to igra, — dasi pisana samo za ženske —, katere dejanje poteka naravno in logično. Kar je še več vredno, je to, da je igra originalno slovensko delo, ki ga je spisal župnik v Krškem č. g. Leopold Turšič. Mati Marjana in hči Nežika sta sili težkega kmetijskega življenja in trpljenja. Vsega trpljenja po njih mnenju je kriva radovednost in sladkosnednost Adama in Eve. Tam gori v gradu, kjer je kraljica, mora biti pravi raj. Kraljica sliši to njuno željo in jima hoče pokazati, kako udobno se živi na gradu. Vse jima je na razpolago, samo pri jedi bo vedno sklada na mizi, v katero pa ne smeta pogledati sicer bo njun raj zgubljen. V drugem dejanju sta kmetici v kraljevem gradu, kjer ju kraljeve dame udeje dostojnega vedenja itd. Ljudje so se dovolj smejali, ko se je vršil ta pouk. Pri jedi pa mater in hčer prevzame radovednost in pogledata v prepovedano posodo, kar znači zgubo sreče in raja. Pouk jima da mila kraljica, da vsak bodi zadovoljen s svojim stanom, kjer bodi cel mož, ki prenaša tudi trpljenje in potrebnost. — Igra je, razen originalno šapljivih prizorov tudi vzgojna, ker bica napake in pretrinitosti navzgor in navzdol. S prireditvijo samo smo bili prav zadovoljni, vsi so svoje uloge prav dobro pogodili. Posebno pa moramo pohvalno omeniti Marjano in hčerko, kraljico in marčijo Delladonda. K uspehu je pripomogla tudi nova električna razsvetljava odra. Kostumi so bili tudi jako ukusno pogojeni. Predstavo je posetilo obilo našega ljudstva. Ker so predstave v Mar. Domu na precej visokem umetniškem stališču, bi bilo želeli, da bi se takih predstav vdeleževali v obilnejši meri tudi naša inteligencija. Udeležencem.

Društvene vesti

— Pevski zbor «Glasbene Matice». Jutri, v četrtek, ob 7. uri vaja za ženske glasove, v soboto ob 7.30 pa za moške glasove.

— Danes v dvorani «Moderno» občinski družabni večer.

Iz tržaškega življenja

— Slovo pusta. Poredni in vrtoglavi veseljak Kurent nas je zapustil. Kratak je bil njegov obisk letos in tudi ne tako hrupen in sijajen kot v lepih preteklih časih. Njegova oblast je prišla letos do veljave večina le v gostilnah in plesnih dvoranh. Nekdaj so se Tržačani njemu na čast vozili bogato naemljeni v slikovitih vozovih po Corsu in drugih glavnih mestnih ulicah, ter tekmo teh slovenskih prepovedov obiskovali sladkosnedu paglavca s sladkorci. Ob takih prilikah je bilo vrvenje po mestu nepopisno; množica je kar bučala v sreči in veselju. Izza povoznih let tega ni bilo več. Namesto aliovitih vozov krožijo po mestnih ulicah neokurno naemljeni paglavci in enolični «piroterji»; lepe maske so zelo redke. Hrupa in vrišča seveda tudi letos ni manj.

kalo, a to je bila le senca onega splošnega rajanja nekdanjih pustnih dni. Tudi znamenje časa.

Nesreča pri delu. Z avtomobilom rešilne postaje je bil včeraj popoldne prejeljan v mestno bolnišnico 40letni težak Maksimilijan Krauss, stanujoč v ulici Aldo Manuzio št. 6. Možu je pri delu v prosti lukvi V. E. III. padel z nekega vagona na glavo težak tram ter ga nevarno poškodoval; zdrobil mu je nosne kosti in poleg tega je nesrečni težak kazal tudi znake pretresenja možgan. Sprejeli so ga v kirurški oddelak.

Samomor trgovca. Včeraj zjutraj okoli 9. ure se je gozdni čuvaj Ludovik Santin odpravil na svoj vsakdanji nadzorovalni obhod po borovnem gozdišču pri Sv. Alojziju. Ko je dospel v bližino občinskega botaničnega vrta, je na mah presenečen obstal: v gozdni tišini sta nenadoma zadonela v kratkih presledkih dva strela. Čuvaj je pohitel radevšen na mesto, od koder je bilo čuti streljanje, in kmalu je našel na neki klopi ob gozdnih stezi mladega gospoda, ki je krvavel iz ust in iz rane na desnem senu; poleg neznanca, ki ni kazal nikakega znaka življenja več, je ležal revolver.

Uvidevši, kaj se je zgodilo, je čuvaj hitel telefonirati na rešilno postajo. Kmalu potem je dospel na lice mesta zdravnik, ki pa je mogel le ugotoviti, da je neznanec že mrtev; ustrelil se je bil v usta in v glavo in obe rani sta bili smrtni.

Orožniki, ki so bili tudi obveščeni o dogodku, so našli pri samomurcu razne osebne listine, na podlagi katerih je bil nesrečnež spoznan za 36letnega manufakturnega trgovca Romea Schiavon, stanujočega v ulici Giuseppe Gattari št. 30. Po obvestenju izvidu je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Schiavon je bil solastnik tvrdke z manufakturnim blagom Schiavon & Wallner v ulici Roma št. 13. Ni še znano, kaj je privzelo trgovca do obupnega koraka. Ni izključeno, da so bile temu vzročne slabe finančne razmere.

Arrestacija. Na podlagi aretacijskega naloga, izdanega od tukajšnjega sodišča, je bil predvčerajšnjim aretirani neki Marjan Mayer, stanujoč v ulici Sapone št. 5, ki je obdolžen dveh tatvin v škodo nekega Dionizija Klun in zasebnice Karoline Prosello.

Zlikovski obisk. Delavec Anton Bonifacio, stanujoč v ulici S. Daniele št. 3, je javil na policijskem komisariatu v ulici Sanità, da so mu predinočnim neznanim zlikovci, ki so se vtihotapili s pomočjo ponarejenih ključev v njegovo stanovanje, ukradli za 550 lir perila in obleke.

Nezdrava telovadba. Pri telovadbi v dekliškem učiteljsku v ulici Madonna del Mar je 12letna Viktorija Brandolin, stanujoča v Kladinu št. 595, včeraj popoldne padla tako nerčno, da si je zlomila desno roko. V očetovem spremstvu se je deklica podala v mestno bolnišnico, kjer je dobila potrebno pomoč.

V znamenju škarij. Na rešilni postaji je včeraj popoldne iskal pomoči 26letni težak Evžen Baschian, stanujoč v ulici Rivo št. 6; imel je na hrbtu rano, v kateri je še tical kos klinke škarij. Mladenec je povedal, da mu je zaplčil škarij v hrbet neki «priatelj», s katerim se je predinočnim spril v starem mestu. Baschiana bo «spomin» od prijatelja skrbel kakih 10 dni.

Vesti z Goriškega

ZVEZA PROSVETNIH DRUŠTEV.

— Iz Gorice. V četrtek dne 26. t. m. bo predaval univerzitetni profesor dr. France Veber «O razvoju duševnosti» II. del in konec v dvorani Trgovskega doma, ob 8. uri zvečer. Splošno zanimanje za globoka izvajanja izvrstnega znanstvenika doživlja kulturno zrelost našega ljudstva in kaže, da se zaveda jasno, da je duševnost jedro vsega kulturnega dogajanja, da vse snovanje sloni na njej. Na drugi strani pa čuti, da nam je ravno ta najbistvenjši del naše osebnosti obenem najbližji in vendar najbolj nepoznan.

— Vseučiliški profesor dr. Franc Veber je slovit znanstvenik in uživa kot filozof že mednarodni sloves kljub svoji mladosti. Sedaj ureja modroslovne spise prerano umrlega svojega učenca dr. Klementa Juga iz Solkana ter ima tuintam v Gorici in po deželi nad vse zanimiva filozofska predavanja. Dne 5. marca bo predaval goriškemu učiteljsku v Trgov. domu. Nad vse zanimivo bo za naše učiteljsko to predavanje, katero je predavatelj sam označil z imenovanjem «Fantazija s posebnim ozidrom na solsko vzgojo». Razumljivo samo ob sebi, da se ga udeležiti naše zavedno učiteljsko goriškega ožja polnoštevino. Trajalo bo od 10. do 12. in od 2. do 4. ure popoldne.

Potri neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš ljubljani soprog, oče in brat

JURIJ MOŽE

danes preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek, 26. februarja, ob 2. uri popoldne.

Dolenjavas, 24. februarja 1925.

torej polne štiri ure, kar opravičuje upanje, da se nabere nad sto poslušalcev iz učiteljskih krogov.

— Tolminsko učiteljsko društvo poziva vse učiteljske v okraju, da se udeležijo predavanja, ki se bo vršilo dne 1. marca t. l. od 9. do 11. ure v Tolminu. Predaval bo vseučiliški profesor dr. Veber o vzgoji in o razvoju duševnosti. — Tolmin se je zato določil kot kraj predavanja, da se ga zamorejo udeležiti polnoštevino tudi učiteljski. Odbor.

Borzna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 972.50 do 985.—; Belgija od 122.— do 124.—; Pariz 128.— do 128.50; London od 117.35 do 117.50; New York od 24.60 do 24.75; Španija od 343.— do 348.—; Svica od 470.— do 473.—; Atene od 85.— do 86.—; Berlin od 580.— do 590.—; Bukarest od 12.— do 12.50; Fraga od 72.50 do 73.—; Ogrska od 0.0335 do 0.0345; Dunaj od 0.0340 do 0.0350; Zagreb od 39.55 do 39.80.

VALUTA: Avstrijske krone od 0.0340 do 0.0350; dinarji od 39.50 do 39.80; dolarji od 24.55 do 24.70; novi 20 frankov od 93.50 do 94.50 fuit šterling od 117.25 do 117.55.

Benezijske obveznice 81.60.

Mali oglasi

ISKUSENA babica, sprejme noseče na dom. Via Chiozza 50. (271)

KORRESPONDENTINJO sprejme tovarna testenin Zaiderski & Co. v Ilirski Bistrici. Zahteva se popolno znanje slovenskega, italijanskega po možnosti nemškega jezika, slovensko stenografijo in popolno izurjenost v strojepisu. Ponudbam je priložiti sprave in navesti reference ter označiti zahtevke. (267)

BABICA, avtorizirana, sprejme noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zadržana. Slavica. Via Giulia 29. 64

15-16 LETEN DEČEK, zdrav in močan, se sprejme kot vajenec pekarnice obrti. Mlakar Sv. Peter na Krasu. (268)

BABICA, sprejme noseče. Ljubljanska oskrba, na željo zdravniška pomoč. Cene zmjerne. Tajnost zadržana. Via Madonna 10/11. (269)

MLEKAR, s šestletno prakso, izurjen tudi za parni stroj, išče službo. Kastelic Ivan, Il. Bistrica 134. (270)

MLAD VELETRGOVEC vsestransko naobražen, v zelo dobri poziciji, v mestu Slovenije, želi znanja iz iskreno in značajno gospodsko do 26 let staro iz boljše rodbine. Dopisi s polnim naslovom pod «Simpatija» na upravnistvo. 244

Izvežbani, samostojni MIZARJI, za furnirano pohištvo, dobijo trajajoče delo pri I. MUSCH & C., Lun, Meran, Trento. 197

ALOJZIJO POVH

urar in zlatar
Piazza Garibaldi 2, I. n. Tel. 3-29
Lazina tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Koristi vsakega je, da se prepriča o cenah. 62

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refosk in kraški teran. Na deblo in za družine Via Cunico 8, na drobno in za družine Via Giuliani 32
Telefon 27-66.

Priporoča se lastnik
FR. ŠTRANCAR.

DNEVNE VESTI

Novi volilni red

Uradni list kraljevine «Gazzetta Ufficiale» od 20. februarja 1925. je objavila zakon od 15. februarja t. l., št. 122, s katerim se spreminja dosednji volilni red. Najbistvenejše spremembe se tičejo števila poslancev, ki je zvišano od 535 na 560, in odprave dosedanjih kandidatskih list. Namesto volitev na podlagi kandidatskih list se uvajajo enoinemski volilni okraj, katerih bo 560, kolikor je določenih poslancev za vso kraljevino. Z gori omenjenim zakonom pa niso še določeni volilni okraj, temveč pravi čl. 40 izrecno, da se razdelijo posamezne pokrajine v volilne okraje s posebnim kr. odlokom po zaslišanju mnenja komisij senata in poslanske zbornice, katerim je bila poverjena tudi proučitev preuredbe volilnega reda samega. Dalje določa zakon, o katerem je beseda, da bodo morali biti posamezni volilni okraj določeni na način, da bo vsak volilni okraj vključen v meje dotične pokrajine.

Med drugimi bistvenimi izpremembam, ki jih uvaja novi zakon, naj omenimo še sledeče: Kandidatura se mora postaviti najkasneje do 2. ure sedmega dneva, računajoč od prvega dneva po onem dnevu, ko je bil objavljen kr. odlok o razpisu novih volitev. Kandidati, ki so bili poslanci zadnje poslanske zbornice, postavijo svojo kandidaturu z izjavo, ki nosi njihov oveljavljen podpis; vse druge kandidature morajo biti podprte od najmanj 400 in največ 500 volilcev dotičnega volilnega okraja.

Zanimivo so nadalje sledeče določbe: ako se postavi v kakem volilnem okraju samo ena kandidatura, se glasovanje ne vrši, temveč se proglasi edini kandidat za poslance. Novi volilni red predvideva tudi slučaj, da bi v kakem volilnem okraju sploh nihče ne kandidiral. V takih slučajih se bo postopalo kakor v slučajih smrti kakkega izvoljenega poslanca ali v slučajih, da postane kak poslanec sedež iz kakršnegakoli drugega vzroka prazen. V takih slučajih se morajo vršiti dopolnilne volitve, in predsednik zbornice sporoči ministru za notranje stvari, da je dotični poslanski sedež nezaseden. Od dneva, ko se razpišejo take delne volitve, do nedelje, ko se imajo vršiti, mora preteči vsaj 30 dni.

V slučaju, da kak kandidat umrje, ko je rok za predložitev kandidatur že potekel, sme volilna komisija podaljšati rok za predložitev novih kandidatur, toda le tedaj, ako je smrt ugrabila kandidata pred zadnjim četrtkom pred nedeljo, ko se imajo vršiti volitve.

Druge spremembe se tičejo bolj tehnične strani glasovanja, o čemer bomo poročali obširno pozneje.

Življenje

«Goriška Straža» nadaljuje svoj boj proti nam kljub dogovoru, sklenjenemu nedavno temu za vsaj začasno premirje v medsebojnih polemikah. S tem je seveda tudi «edinjaše» in «slogaše» odvezala od vsake obveze, in sicer že pred tedni. V zadnji svoji števi, pa je dosegla vrhunec. Pod naslovom «Življenje» je priložila uvodni članek, v katerem razpravlja o nasprotnikih našega ljudstva. Med te šteje tudi nas. Pravi namreč, da je «Goriška Straža» kamen spolitke, ki imajo s slovenskim ljudstvom svoje posebne in postranske namene ter jim njegovo pošteno narodno in globoko versko prepričanje ne prija. V nadaljevanju pravi, da si hoče ogledati na literatko družbo onih, katerim «Goriška Straža» v svojo odločno, smoteno delo ne ugaja. V svoji reviji nasprotnikov našega ljudstva, med katerimi omenja oblast, slovenski fašizem in komuniste, piše tudi sledeče: «Tudi z gospodo, ki prekipeva edinjstva in slogašča, a je v resnici le prikriti podpornik nekritičanskega svobodomiselnosti, se ne bomo prerekali, je preveč gostobesedna in neodkritična».

«Goriška Straža» očita torej «edinjašem» brezverstvo, gostobesednost, neodkritičnost. List, ki tako piše, je oficijelno glasilo političnega

nege društva «Edinost» v Gorici. Mi smo že ponovno naglašali v našem listu, da bi zahtevali ravno ozir na pošteno odkritost, da se organizacija struje, ki je nastala polom odcepitve od našega enotnega političnega društva, neha diti z našim imenom «Edinost», da neha s tem slepti in zavajati naše ljudstvo. Tudi zadnji občni zbor tržaške pokrajinske organizacije je enoglasno afirmiral izključno pravico naše politične organizacije do tega častnega in velikega imena. Kljub temu slepijo goriški strujarji dalje našo javnost. Sedaj pa vprašamo to našo pošteno in razodno javnost, kako se vjema z odkritostjo goriških gospodov dejstvo, da se na eni strani dičijo in ponašajo z našim starim in pomembnim imenom, na drugi strani pa potiskajo «edinjaštvu» na stališče sramotilne psovke in da ga stavljajo v zvezo s protiverzskimi propagandami? Kje je tu poštenje, kje odkritost in kje — resnost?

Gospodje očli «Goriške Straže» bi nas hoteli denuncirati s svojimi podtikanji pred našim ljudstvom kot zavajevalce sovražnikov vere in cerkve. V svoji mahinaciji pa so dokaj nerodni. Sami priznavajo, da nimajo nikakih konkretnih in veljavnih dokazov za svojo kieveto in denunciacijo, saj pravijo, da se nočejo prerekati z «edinjaškim gospodom». Gospodje se ne bodo prerekali, pač pa bodo še dalje opravičevali in črtili našo politično organizacijo, njene voditelje in naš list po onem znanem reku, ki pravi, da nekaj le ostane. Tu pa moramo zopet postaviti pred vso javnost isto vprašanje: kje je odkritost, kje je politična resnost gospodov okoli «Goriške Straže»? In ali bi ne bila naravnost sveta in neodklonljiva dolžnost lista, ki hoče veljati kot zaščitnik verskih svetinj našega ljudstva, da razgne nevarnost, ki grozi veri našega ljudstva? «Goriška Straža» pa se izogiblje te dolžnosti, izgovarjajoč se z našo «gostobesednostjo». Mi pa ne bomo prav nič gostobesedni, ker imamo pametnejšega posla in pametnejših skrbí, nego bi bilo prerzkanje s slujarsko gospodo. Na kratko hočemo torej označiti ta poizkus dvojne denunciacije goriškega lista. Višček zlobnosti in naravnost nepoštenja je v dejstvu, da nas postavljajo goriški list v eno vrsto z najhujšimi nasprotniki našega naroda. Nepošteno in naravnost komedijski je, prihajati s takimi obtožbami na škodo naše politične organizacije, katere polstoletna zgodovina je izpolnjena z najodločnejšimi in z najpesebičnejšimi borbami za pravice in dobrobit našega naroda na tem ozemlju. Hudočija goriškega lista je ravno v njegovi malobesednosti. Zakaj že ozir na najelementarnejše politično poštenje in lojalnost bi zahtevali, da goriški list čim gostobesednejše označi tiste posebne in postranske namene, ki jih podtika naša organizacija in našim voditeljem in na podlagi katerih jih postavljajo v eno vrsto s slovenskimi fašisti? Pozivamo formalno «Goriško Stražo» naj pride na dan s konkretnimi navedbami! Potem bomo odgovarjali zares — gostobesedno. Za danes naj le javno priobimo ta novi primer grdih metod goriškega lista v njegovi strankarski borbi proti pristajem našega političnega društva in proti vsem, ki stojijo na stališču, da mora biti naš narod združen v enotni fronti, kakor zahteva njegov današnji položaj. Za duševnost gospodov, ki se zbirajo okoli «Goriške Straže» pa je vleznačilno delstvo, da se v svojih uvodnikih predstavljajo našemu ljudstvu s takimi argumenti kot tisti «studenci», ki oživlja in krepí celo deželo! To je zopet klasičen primer spekulacije z nerazodnostjo ljudstva. Mi smo pa prepričani, da bo ljudstvo znalo soditi, kje so njegovi pravi prijatelji in kje spekulanti in razdiralci!

Zato prepuščamo z lahkim srcem naši javnosti in resničnemu življenju sodbo o takih podtikanjih in nahinacijah in takih metodah politične borbe.

Farinacci jev proglas

Novi glavni tajnik fašistovske stranke poslanec Farinacci je prevzel v pondeljek tajniške posle. Ob tej priliki je tudi izdal svoj napovedani proglas na fašiste Italije. Ker je z imenovanjem posl. Farinacci-ja za glavnega tajnika fašistovske stranke bila zapечатena zmaga skrajne fašistovske struje, je ta proglas važna in značilna listina za proučevanje sedanjih političnih razmer v Italiji in razvoja italijanskega političnega življenja sploh. Zato podajamo tu v informacijo našim čitateljem par posnetkov najznačilnejših mest iz te listine novega fašistovskega diktatorja. V uvodu pravi posl. Farinacci, da je prevzel vodstvo stranke po zapovedi svojega glavarja in po